

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

KAPPEL MØLLE

LOLLAND KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	24.01.2011
Besigtiget af:	Nanna Secher Larsen
Journalnummer:	2010-7.82.07/360-0001
Kommune:	Lolland Kommune
Adresse:	Kappelvej 4C, 4900 Nakskov
Betegnelse:	Kappel Mølle
Fredningsår:	1959
Omfang:	<i>Stubmøllen (ca. 1730)</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Kappel Mølle ligger i den østlige del af landsbyen Kappel, der hvor landevejen svinger igennem byen forbi kirken. Møllen er opført som kornmølle og fungerer i dag som arbejdende museumsmølle.

Møllen er en stubmølle med en firdelt møllefod, der er sat på en sokkel af marksten. Møllekonstruktionen er af træ og møllekroppen er beklædt brædder med lister over samlingerne. Taget er et stråttækt sadeltag. Broloftet er udbygget på bagsiden af møllen. Møllen krøjes med svans og krøjevogn fra jorden og svansen fungerer også som opgang til møllen. Vingerne er sejlførende. Møllekroppen er malet svenskroed, mens vinger, vinduer og svans er hvidmalede.

I det indre er der udover det gangværk, der gør møllen funktionsdygtig, mølleinventar så som sækkehejs, skallekværn og en kværn til kornformaling.

— BYGNINGSHISTORIE

Kappel Mølle er opført ca. 1730 med en kværn. I 1844 blev mølleinventaret (gangtøjet) udvidet med en skallekværn, så det blev muligt at male fint mel. I 1880 blev konkurrencen fra de moderne valsemøller for hård og Kappel Mølle malede udelukkende korn til dyrefoder, indtil den blev taget ud af funktion i 1935.

Møllen har gennemgået restaurering i 1957-58 og i 1980erne og der er bevaret en gammel beklædning af egebrædder over svansen. Denne bræddebeklædning er lagt en på to.

I slutningen af 1700-tallet var der 6 stubmøller i den tidligere Rudbjerg Kommune, i dag er Kappel Mølle den eneste, der er bevaret.

— KILDER

Møllebygninger i Danmark, Redegørelse og status 1993, Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, København 1993.

<http://www.kappelstubml.dk/>

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Der knytter sig en væsentlig miljømæssig værdi til Kappel mølles beliggenhed nær landevejens sving gennem den lille landsby. Der er endvidere et åbent strøg fra vest til øst gennem byen, der udover at give åben vind til møllen også giver en visuel sigtelinje mellem Kappel kirke og Kappel Mølle. Der knytter sig også en miljømæssig værdi til det åbne landskab øst for møllen, idet møllen kan ses på stor afstand.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

De kulturhistoriske værdier i Kappel Mølle knytter sig til møllen som et vidnesbyrd om et af de tidlige stadier i vindteknologiens historie. Yderligere er Kappel mølle en landbrugshistorisk funktionsbygning med stor kulturhistorisk værdi, idet den gennem sin arkitektur og sit interiør, fortæller historien om det lokalt orienterede, og af vejret afhængige, før-industrielle danske landbrug. Før i tiden har møllen haft stor betydning i lokalsamfundet, idet den blev et uformelt samlingssted, når bønderne kørte til mølle og da møllen sås vidt omkring i landskabet brugte man også vingerne til at signalere vigtige begivenheder: dødsfald/sorg, glæde, arbejdspause og lignende.

Der knytter sig endvidere kulturhistorisk værdi til at man på nordsiden af møllen kan se spor efter den tidligere møllegård: pigstensbelægning fra gårdspladsen, en stensat brønd samt konturerne af gårdens plan, der er markeret med lave hække. Dette fortæller om møllens tidligere funktion og tætte sammenhæng med møllerens bolig.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

De arkitektoniske værdier ved Kappel mølle knytter sig i det ydre til variationen i beklædningen af møllekroppen med brædder der er listebeklædte over samlingerne samt den stråttækte hat. Der knytter sig yderligere arkitektonisk værdi til de svungne knægte under tagskægget på møllens bagside samt dens farveholdning i svenskrød og hvid.

I møllens interiør knytter de arkitektoniske værdier sig særligt til den gennemgående brug af træ samt til møllens traditionelle opbygning og udstyr (gangværk).

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I møllens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til den ældre materialeholdning samt alle ældre detaljer, herunder møllekroppens træbeklædning, stråtaget, vinger og svans.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den generelle materialeholdning samt alle detaljer, herunder inddelingen i lofter, samt møllens inventar til kornforarbejdning.

— ANBEFALINGER

Ingen angivet.